

**ИНФОРМАЦИЈА
О МАЛОЉЕТНИЧКОЈ ДЕЛИНКВЕНЦИЈИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ**

Малољетничка делинквенција у Републици Српској након дужег периода и релативно бројнијег учешћа малољетника у извршењу кривичних дјела општег криминалитета, у посљедње три године биљежи смањење партиципације малољетних лица у вршењу незаконитих радњи, са и даље релативно широким спектром кривичних дјела која су у посматраном периоду, како појединачно, тако и у групи, вршила малодобна лица. У 2009. години пријављено је 7.669 починилаца кривичних дјела општег криминалитета, од којих је 837 малољетних лица (10,9%) или сваки девети пријављени починилац. Од 7.440 процесуираних извршиоца кривичних дјела у 2010. години, малољетних је 705 (сваки десети), у 2011. години пријављено је 488 малољетника (сваки петнаести), а у односу на 2009. годину број малољетника се смањио за 41,7%.

**ПОДАЦИ О МАЛОЉЕТНИМ ПОЧИНИОЦИМА
КРИВИЧНИХ ДЈЕЛА У ОБЛАСТИ ОПШТЕГ КРИМИНАЛИТЕТА**

р.б.	Општи криминалитет	2009	2010	2011
1.	Број пријављених лица	7.669	7.440	7.346
1.а.	- малољетника	837	705	488

У првих пет мјесеци 2012. године евидентирано је 235 малољетних лица у вршењу кривичних дјела, што је за 1,7% више у односу на исти период 2011. године. Од укупног броја пријављених лица (3.064) малољетници су у чињењу кривичних дјела партиципирали са 7,7%, односно сваки 13 извршилац је био малољетник.

Посматрајући по областима општег криминалитета, малољетници су у 2011. години, као и претходних година најзаступљенији у вршењу кривичних дјела против имовине 385 или 10,2% од укупног броја извршилаца овог вида криминала (3.776), што је и логично с обзиром на бројност. Међутим, забрињава податак да по бројности слиједе кривична дјела против живота и тијела, за која је пријављено 55 малољетника или 6,5% од укупног броја пријављених лица (842), затим кривична дјела недозвољена производња и држање оружја 14 малољетника или 3,3% од укупног броја пријављених лица (423). У знатно мањем броју малољетна лица се појављују и као извршиоци кривичних дјела злоупотребе опојних дрога (четири лица), изазивања опште опасности (три лица), против полног интегритета (два лица), као и 25 малољетних лица која су починила остала кривична дјела општег криминала.

Према малољетнику који је починио кривично дјело, у зависности од његове доби, примјењују се законом одређене мјере уз учешће родитеља и старатеља и службеника социјалних, здравствених, школских и других надлежних установа. Међутим, осим активности инкриминисаних нормама кривичног законодавства, малољетничка делинквенција подразумијева и разноврсне девијације у понашању младих, које нису у директној законској надлежности и домену Министарства унутрашњих послова, као нпр. социјална неусклађеност у ширем смислу ријечи, скитња, бјежање из породице и школе и сл.

Малољетничка популација, која живи у неповољним породичним, животним и социјалним условима, потенцијална је група из које се регрутују будући делинквенти. Ради превенције ове појаве, у таквим ситуацијама је неопходна благовремена одговарајућа друштвена реакција, односно, институционална помоћ и пажња.

Наведене негативности у понашању као што су бјекство од куће, непохађање школе, неукљученост у редовне животне токове, скитња и сл., претпоставке су сложенијих и комплекснијих проблема младих као што је одавање алкохолу, наркоманији и осталим деструктивним понашањима. На криминогено понашање малодобни су често подстицани од стране старијих криминалаца, а неријетко у криминални миље их одводи и жеља за доказивањем и с тим у вези тзв. криза мушкости, односно реализације свог друштвеног статуса кроз криминогено понашање и дјеловање. При томе треба имати у виду да је малољетничка делинквенција у области општег криминалитета готово резервисана за лица мушког пола, те да малољетнице учествују у вршењу поменутог сегмента криминала са приближно 5 до 7%, у зависности од социјалне средине.

С циљем побољшања стања, превенције и спровођења мјера које се изричу малољетницима, потребно је формирање мултидисциплинарног тима представника релевантних институција (полиција, тужилаштво, суд, центри за социјални рад, школске установе, одређене невладине организације), који би предложио и одговарајућа законска рјешења која би ову област третирали адекватније.

**ПОДАЦИ О МАЛОЉЕТНИМ
ПОЧИНИОЦИМА ПРЕКРШАЈА
ИЗ ОБЛАСТИ ЈАВНОГ РЕДА И МИРА**

р.б.	СТРУКТУРА	2009	2010	2011
1.	Пријављена лица	9.458	9.664	10.314
1.а.	- малољетника	351	320	353

Из података о јавном реду и миру за претходне три године евидентно је да је број малољетника пријављених судовима за прекршаје на приближно истом нивоу, са благом тенденцијом повећања у 2011. години. То је превасходно резултат професионалнијег и одговоријег евидентирања и санкционисања прекршилаца ове друштвене дисциплине. Томе су, поред осталог, допринијели и резултати акција и укупан проактиван однос полиције на цијелој територији Републике Српске кроз појачане контроле рада угоститељских објеката и локалитета на којима се учесталије нарушава јавни ред и мир, откривања и благовременог пријављивања прекршаја и санкционисања починилаца, али и стварања све повољнијег безбједносног амбијента и поштовања закона. Захтјевима за покретање прекршајног поступка или прекршајним налозима, све више се санкционише точење пића малољетницима и лицима под утицајем алкохола, непријављивање нарушавања јавног реда и мира и слично.

У 2011. години за прекршаје јавног реда и мира пријављено је 10,3% више малољетних починилаца, а 2010. године забиљежено је 8,8% мање пријављених малољетника у односу на 2009. годину,

У 2011. години малољетници су чинили 3,4% од укупно пријављених лица за прекршаје, у 2010. години малољетници су чинили 3,3% од укупног броја пријављених починилаца, у 2009. години 3,7% укупно пријављених лица су били малољетници, што значи да је у 2010. години смањено учешће малољетних лица у вршењу прекршаја јавног реда и мира. Ранијих година се њихово учешће такође смањивало (2006. године - 393 малољетника, 2007. године - 381 малољетник, 2008. године - 367 малољетних лица), али без обзира на овакве трендове, сматрамо да укупни број малољетника као починилаца прекршаја јавног реда и мира и њихово учешће у нарушавањима заслужује одговарајућу и појачану пажњу не само полиције, већ и надлежних структура друштва.

У првих пет мјесеци 2012. године евидентирано је 105 малољетних лица која су чинила прекршаје јавног реда и мира, или 3,3% од укупног броја прекршилаца. У односу на исти период 2011. године, број малољетних прекршилаца се смањио за 36,5% .